

Vår adress
Kommunstyrelsen
Borlänge kommun

Adress
Justitiedepartementet 103 33
STOCKHOLM

Besöksadress
Röda vägen 50

Handläggare, telefon, e-post
Sonja Sahlin

sonja.sahlin@borlange.se

Nämnd

Datum

§

Yttrande över betänkandet Färre i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52)

Sammanfattning

Borlänge kommun instämmer i övervägandena och förslagen i betänkandet och hade gärna sett en tydligare och mer gedigen analys av konsekvenser för anhöriga och brottsoffer. De positiva effekterna för rättsväsendets aktörer förefaller i vissa delar överskattade.

Anhöriga och brottsoffer

Borlänge kommun saknar en tydlig analys av konsekvenser för anhöriga och brottsoffer. Ett exempel: under avsnittet 6.8.6 sägs att kriminalvårdens rutiner för att inhämta samtycke för personer som den häktade vill ha kontakt med behöver förenklas och göras snabbare. Borlänge kommun instämmer i denna synpunkt.

Samtidigt är det uppenbart att det finns situationer där en anhörig kan uppfatta frågan om samtycke som en formalitet, där det inte är möjligt att säga nej. Exempel på sådan situation är när häktad och brottsoffer har gemensamma anhöriga och/eller vänner som den häktade önskar ha kontakt med. Samtyckessituationen kan i sådana fall uppfattas som en utpressningssituation, som vid ”fel” svar i värsta fall kan leda till repressalier eller oro för repressalier i ett senare skede.

Borlänge kommun vänder sig också mot den svepande formuleringen under avsnitt 6.8.4, sid 138:

”Undantagsvis kan det förekomma att det t ex även i fråga om våld inom den egna familjen kan finnas omständigheter som gör att det saknas risk för att den misstänkte ska påverka förhörspersonen.”

Borlänge kommun menar att även om det saknas en sådan risk, måste brottsoffrets och anhörigas säkerhet och intressen stå över den häktades önskan till kontakt. Riskbedömning kan inte enbart avse risker förknippade med utredningssituationen, utan måste också innefatta risker och konsekvenser för brottsoffer och anhöriga även i ett längre tidsperspektiv.

Konsekvenser för anhöriga och brottsutsatta finns också med i avsnitt 8. Formuleringarna är genomgående tämligen svepande, och någon egentlig analys presenteras inte. Ett exempel är sid 169, där det sägs att möjligheten till hemarrest och områdesarrest gynnar barnen, under förutsättning att ”förhållandena i hemmet är någorlunda goda”. Exakt vad denna formulering innebär framgår ej, heller inte av vem eller på vilket sätt det ska utredas och säkerställas att tillräckligt goda förhållanden föreligger.

Effekter för rättsväsendets aktörer

De positiva effekterna för rättsväsendets aktörer förefaller i vissa delar överskattade. Under avsnitt 8 beskrivs bland annat konsekvenserna av förslagen för rättsväsendets olika aktörer.

På sid 174 anges att en positiv effekt av kortare tidsfrister förväntas bli att ”det skapas incitament till ökad effektivitet och bättre resursanvändning” samt att resurser frigörs genom att varje ärende färdigställs snabbare. Den totala arbetsbördan torde dock inte minska. Vilka arbetsmiljömässiga konsekvenser för rättsväsendets aktörer som kraven på snabbare handläggning kan ge upphov till har inte beskrivits.

På sidan 180 dras slutsatsen att ökat välbefinnande hos den häktade genom minskad isolering leder till positiva effekter för utredningsarbetet. Några belägg för detta antagande presenteras ej. De positiva effekterna för den häktade är uppenbara, och detta bör vara överordnat effekterna för utredningsarbetet.